

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UA 2017/101
Nuuk, 25-09-2017
Mimi Karlsen

Imigassaq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr xx, xx.xx 2018-imeersoq. (Peqqissutsimut Nunat Avannarliit Suleqatigiinnerannullu Naalakkersuisoq)

Inuit Ataqatigiit siulliullugu Peqqissutsimut Naalakkersuisoq qutsavigiumavaat imigassaq pillugu inuiaqatigiinni oqallitsilluarnernut. Inuit imigassamut politikkimut tamarmik oqaasissaqarneri naalaarlugit Peqqissutsimut Naalakkersuisoq peqataatitsilluarpoq, taamaalilluni oqalliseqataajumasut peqataatillugit.

Isumaqatigaarput Naalakkersuisoq oqarmat imigassamik hashimillu atornerluineq inuit peqqussusiannut ajornartorsiutaanersaasut. Napparsimaveqarfimmut artorsittarparput imigassamik imersimanerup kingunerisaanik ajoqusertoqarsimatillugu.

Inuit Ataqatigiit pingaartilluinnarpaat nunarsuarmi ilisimasat aallaavigalugit pinaveersaartitsinermut aalajangersaasoqarnissaa. Taamaamat nuannaaritigaarput Naalakkersuisut imigassamut tunngatillugu inatsisinik iluarsaaqqinnikkut Nunarsuarmi Peqqinnissamut Suliniaqatigiiffiup, WHO-p, sulissuteqarfigineqartussatut taallugit kaammattuutigisai arlallit malinniarmatigit. Siunnersuut Nunarsuarmi Peqqinnissamut Suliniaqatigiiffiup WHO-p imigassamut tunngatillugu sunniuteqarluartumik pitsaaliuinissaq - pingaartumik imigassap takussaanerata, pissarsiarineqariaannaanerata nittarsaanneqarneratalu killilersornissaa - pillugu kaammattuutaanik tunngaveqarmat iluarivarput.

Ukiuni arlaqalersuni Inuit Ataqatigiit pingaarnarpaatittarsimavarput meeqqat atugaasa pitsanngorsarneqarnissaat. Meeqqat toqqissumik peroriartornissaat aqqutissiuukkumajuarpaput. Imigassamut politikkiliornermi meeqqat toqqissisimanissaat pingaarnarpaatinneqarmat assut iluarivarput.

Maluginiarparput Meeqqat Illersuisuat Tusarniaanermut akissummi meeqqat inuunerinnerannut sunniutigisinnaasai isummerfigai. Meeqqat illersuisuata oqaatigivaa Imigassamik atornerluinerup malitsigisai tassaasutut:

Nakkutigineqannginneq, ulorianartorsiortitsisinnaasoq
Kaanneq, angajoqqaat imigassaq siulliukkaangassuk meeqqat pisariaqartitaannit
Timikkut misigissutsikkullu persuttagaaneq imigassamik atornerluinerumut atatillugu,
tamatigut qanilaarnermik amigaateqarneq, ineriartortinneqannginneq kiisalu
inersimasunik oqaloqateqartannginneq

Meeqqat assut toqqaannartumik oqariartuuteqarput, kissaatigalugu, inersimasut imigassartussanngitsut, inersimasuniillu isumassorneqarnissartik kissaatigigitsik, allaat meeqqat ilaat ima allassimalluni:

”Meeqqatit eqqarsaatigikkitt. Sooruna Inuit alakkoortartut? Meqqat aamma alakkoortarput atuaqatikka ilai alakkoortarput meeraallutillu”. (13-årig).

Kialuunniip inersimasup isumagisassarivaa meeqqat toqqissumik peroriartornissaat. Taamaamat uagut inersimasuusugut nalunnginnatsigu meerarpassuit imigassamik atornerluinermi atugarliortinneqartartut akisussaaffik tigusariaqarparput killilimmik imigassartornissamat aqut. Meeqqammi inatsisiliortuunngillat, uagununa inersimasut inatsisiliortut, - meeqqanut toqqissimatitsissutissamik.

Nuannaarutigaarput WHO-p inassutigisai imigassamik aalakoornartortalimmik tuniniaanissamik avammut nittarsaassisarnermut malinniarneqarmata. WHO-p pingaartippaa meeqqat inuusuttullu avammut nittarsaassisarnermut atatillugu eqqorneqarsinnaasut, aamma taamaattumik pingaartuusooq tamatumunnga tunngatillugu iliuserisassatigut meeqqat inuusuttullu imigassamik aalakoornartortalimmik avammut nittarsaassinermi illersorneqarnissaat siunertarineqarnerussasoq. Ukiunimi amerlavallaani meerartagut nittarsaatinik takujuartarsimapput, allaat imigassartorneq atornerluinerluunniit taama ittussaannartut ilitseqqussaralugu. Tamannalu manna allanngortariaqarparput. Ullutsinni imigassamat ikiaroonartumullu atornerluisut akeqanngimik katsorsartissinnaanerit qujanaqaaq. Atsorsartinneq imaannaanngitsoq inuit aqqusaartagaat aamma illersornerusinnaavarput. Pisiniarfimummi iserunik ussartooq takusartagaat tasa imigassat pisiareqqusaarutaasut. Taakkununnga oqinnerulissaaq imigassartaqanngitsumut pisiniarfiliarsinnaaneq. Nuannaarutigaarput Naalakkersuisut meeqqat inuusuttullu eqqarsaatigineqarnissaat pingaartimmassuk. Naalakkersuisut inuiaqatigiillu pingaartutut naleqartitatut isigisariaqarpaat meeqqat inuusuttuaqqallu imigassartunnginnissaat. Inuiaqatigiinnut Naalakkersuisunullu kaammattuutigiumavarput ilisimasani katersinikkut inuusuttut 18 inorlugit imigassartunnginnissaannik isumassarsiorlutillu pilersaarusoqqullugit. Nalunngilarpummi inuusuttuaqqat qarasaat ineriartortoq imigassamik ikiaroonartumillu atuinermit innarlerneqarsinnaasoq. Inuusuttatta innarlersinnaanerit iasilaarilluinnarparput, sutigullu assigiinngitsutigut aqutissiorlugu pinngitsoortinniartariaqarlugu. Inuit Ataqatigiit imigassamat inatsisissaq imigassamat atornerluiunnaarnissamat aqutissat ilaattut isigivaat. Taannaannaassanngilarli. Imigassamik atornerluinermit naalliuuteqartut pisariinnerusumik katsorsartinnissamat aqutissiuunneqartuarnissaat sulissutigiuartariaqarparput. Sunngiffimmi imigassartunngikkaluarluni katerissinnaaneq nalinginnaasunngortariaqarpoq. Kulturikkut timersornikkullu pinaveersaartitsinerit amerlanerunissaat anguniartuarnariaqarparput. Anguniagassattalu annersaat tassaavoq meerartatta angajoqqaatik, imaluunniit kikkulluunniit inersimasut qaatusimasut ilitseqqutissammassuk. Meerartatsinnut nunarput najoruminarsartigu.

Taama oqaaseqarluta Inuit Ataqatigiinniit imigassamat inatsisissaq ataatsimiitsitaliamut susassaartumut ingerlateqqipparput.